

valgte Fremgangsmaade vilkaarlig. Man tager til Udgangspunkt Kapitelstaksten for Afgrøden i Aaret 1898. Ja, jeg kunde forstaa, at man i Fjor, da man fremsatte dette Lovforslag, tog Kapitelstaksten for 1898 til Udgangspunkt, men jeg indser ikke, hvorfor man i Aar ikke nok saa naturligt tager Kapitelstaksten for 1899 til Udgangspunkt. Men sker det, kommer man ganske vist til et noget andet Resultat, thi Kapitelstaksten for Byg i 1899 var 6 pCt. højere end det foregaaende Aar, og dersom man tager det til Udgangspunkt, vil det altsaa sige, at hver Tønde Byg, der skal afløses, skal afløses ikke med ca. 229 Kr., men med ca. 243 Kr., hvilket gør en ikke saa lille Forandring i det hele Regnestykke. Men overhovedet finder jeg denne Udpegning af et ganske enkelt Aars Kapitelstakst overmaade vilkaarlig. Man har hidtil været vant til i disse Forhold at gaa ud fra en Gennemsnitsberegning af Kapitelstaksten for en længere Aarrække, enten 10 eller 20 Aar eller 24 Aar med Udskyldelse af de to højeste og laveste. Her tager man vilkaarligt Aaret 1898, og saa fastsætter man en meget kompliceret Beregningsmaade. Det skulde gøre mig ondt, om jeg ikke havde forstaaet den rigtigt. Den ærede Ordfører mente forleden, at jeg noget savnede Evne til at læse og forstaa Kommissionens Forslag. Jeg tillader mig nu i al Beskedenhed at tro, at man vel tør gaa ud fra, at jeg har fuldt saa megen Evne til at læse og forstaa Skattelovene som det store Flertal af Skatteborgere, og dersom jeg ikke kan forstaa dem rigtig, er der megen Fare for, at det store Flertal af Skatteborgere heller ikke ville forstaa dem. Men jeg tillader mig yderligere at tro, at min Mangel paa Forstaaelse ikke saa meget grundede sig i min bristende Evne til at forstaa som i Kommissionsforslagens Mangel paa Forstaaelighed. Det er derfor med alt Forbehold, at jeg fremfører følgende Forstaaelse af den her opstillede Beregning, nemlig at man tager 1898 til Udgangspunkt, og saa tager man, naar man er kommen et Aar længere frem, det næste Aars Kapitelstakst med, saaledes at Differencen mellem disse to Kapitelstakster divideres med 10, og denne Tiendedel enten lægges til eller trækkes fra det første Aars Kapitelstakst, og at man paa samme Maade forholder sig med det tredje Aars Kapitelstakst, men saaledes, at man derefter tager Middeltallet af disse tre paa den Maade konstaterede Kapitelstakster og saa fremdeles, og jeg antager, det er dette, man forstaaer ved „den saaledes ud-

fundne Middelkapitelstakst“. Jeg skal nu hertil bemærke, at den valgte Fremgangsmaade i al sin Sindrighed praktisk gaar ud paa at fastslaa Kapitelstaksten af 1898 saa nær som muligt; thi ad den Vej ville alle de følgende Aars Kapitelstakster paa det allernærmeste blive den samme. Jeg har saaledes forestillet mig, at denne Lov var bleven givet for 10 Aar siden, og man havde givet en lignende Bestemmelse for Kapitelstaksten for 1888, saa vilde Resultatet for de følgende Aar være blevet 9 Kr. 56 Øre, 9 Kr. 62 Øre, 9 Kr. 58 Øre, 9 Kr. 63 Øre, 9 Kr. 56 Øre, 9 Kr. 56 Øre, 9 Kr. 50 Øre, 9 Kr. 50 Øre, 9 Kr. 53 Øre og 9 Kr. 52 Øre. Det vil med andre Ord sige, at man omtrent slaar et enkelt Aars Kapitelstakst fast gennem denne Beregning. Havde man i Stedet taget 1891 til Udgangspunkt, da Kapitelstaksten var saa høj som 11 Kr. 5 Øre, vilde man være kommen til en Middelkapitelstakst af henved 11 Kr., fordi man paa samme Maade slog det første Aars Tal fast, og det viser sig, at tager man Gennemsnitskapitelstaksten for Femaaret 1891—95, beregnet paa almindelig Maade, kommer man til 9 Kr. 34 Øre, tager man derimod Middelkapitelstaksten paa den i Loven fastslaaede Maade, kommer man helt op til 10 Kr. 88 Øre. Altsaa tror jeg, at den valgte Beregning gaar i Virkeligheden ud paa at fastslaa Kapitelstaksten for 1898 som en Normalkapitelstakst, der er gældende for hele den første Aarrække af 10 Aar. Naar man saa er kommen ud over Aaret 1908, saa bestemmes det, at saa anses Gennemsnittet af de sidste 10 Aars Kapitelstakst som Middel-Kapitelstaksten, d. v. s., at man gaar over til en helt anden Maalestok, end man hidtil har fulgt. Det forekommer mig dog mindst talt besynderligt.

Der blev i Fjor under Behandlingen af denne Lov udtalt det i mine Tanker mindre heldige Ord, at denne Lov skulde være en Smørelse for Godsejerne, særlig i det andet Ting. Jeg tillader mig nu at tro, at Landstingets Godsejere ikke saaledes lade sig paavirke af Hensyn til deres mulige personlige Fordel til at vedtage en Lov, som de ellers vilde have Betænkelighed ved at vedtage og finde mindre stemmende med det rigtige. Jeg kan derfor for saa vidt kun finde det ret glædeligt, at man i dette Forslag aabenbart har taget Smørelsen ud af Loven, idet man nemlig i § 3 har bestemt, at først skal Kirketienden afløses i alle Sognene, før man kommer til Afløsning af Præstetienden, og Præstetienden skal afløses i alle Sognene,